

MESTNA OBČINA MARIBOR
ŽUPAN

Ulica heroja Staneta 1, 2000 MARIBOR

GMS - 074

Številka: 01000-2/2015

Datum: 12.3.2015

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE MARIBOR

ZADEVA: PREDLOG ZA OBRAVNAVO NA 5. SEJI MESTNEGA SVETA MESTNE
OBČINE MARIBOR

NASLOV GRADIVA: **ODLOK O ORGANIZACIJI IN NALOGAH REŽIJSKEGA OBRATA**
MESTNE OBČINE MARIBOR – prva obravnava

GRADIVO Mestna uprava Mestne občine Maribor
mag. Bojan Babič, v.d. direktor mestne uprave
PRIPRAVIL/A: Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor
izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

GRADIVO
PREDLAGA: dr. Andrej FIŠTRAVEC, župan

POROČEVALEC/CI: mag. Bojan Babič, v.d. direktor mestne uprave
izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

PREDLOG SKLEPA: **Mestni svet Mestne občine Maribor sprejme Odlok o organizaciji
in nalogah Režijskega obrata Mestne občine Maribor – prva
obrnava.**

ŽUPAN
dr. Andrej FIŠTRAVEC

Priloge: Odlok o organizaciji in nalogah Režijskega obrata Mestne občine Maribor z obrazložitvijo

MESTNA OBČINA MARIBOR
MESTNA UPRAVA

Naziv gradiva za obravnavo na 5. seji Mestnega sveta Mestne občine Maribor:
**ODLOK O ORGANIZACIJI IN NALOGAH REŽIJSKEGA OBRATA MESTNE OBČINE
MARIBOR – PRVA OBRAVNAVA**

Gradivo za obravnavo na seji mestnega sveta pripravil/a:

Mestna uprava Mestne občine
Maribor
Inštitut za lokalno samoupravo in
javna naročila Maribor

Mag. Bojan Babič
v.d. direktorja MU MOM
izr. prof. dr. Boštjan
Brezovnik, univ. dipl. prav.

_____

podpis

_____

podpis

**Gradivo prejela služba mestnega
sveta**

_____

datum

_____

podpis

Gradivo pregledal direktor MU

_____

datum

_____

podpis

Gradivo pregledal župan

_____

datum

_____

podpis

Mestna občina Maribor
Ulica heroja Staneta 1
2000 Maribor

Datum:
Številka:

ZADEVA: OSNUTEK ODLOKA O ORGANIZACIJI IN NALOGAH REŽIJSKEGA OBRATA
MESTNE OBČINE MARIBOR

PRAVNA PODLAGA: 29. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 40/2012-ZUJF), 6. in 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 30/1998-ZZLPP0, 127/2006-ZJZP, 38/2010-ZUKN, 57/2011-ORGJS40), 10. člena Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/2012-uradno prečiščeno besedilo, 9/2012, 11/2013, 25/2014, 12/2014) in 23. člen Statuta Mestne občine Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 10/2011, 8/2014)

PREDLAGATELJ: dr. Andrej Fištravec, župan

PRIPRAVLJAVCI: Mestna uprava Mestne občine Maribor
mag. Bojan Babič, v.d. direktorja mestne uprave

Inštitut za lokalno samoupravo in javna naročila Maribor
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

POROČEVALCA: mag. Bojan Babič
prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik

OBRAZLOŽITEV:

1 Ocena stanja

Mestni svet Mestne občine Maribor je v letu 2009 sprejel Odlok o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/2012-UPB1, 9/2012, 11/2013, 25/2014, 12/2014) s spremembami in dopolnitvami v letih 2010, 2011, 2012, 2013 in 2014. v 10. členu navedenega odloka, je mestni svet določil, da se režijski obrat ustanovi za izvajanje lokalne gospodarske javne službe, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kot notranja organizacijska enota mestne uprave oziroma službe mestne občine. Režijski obrat se organizira kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata določi mestni svet v okviru organizacije in delovnega področja mestne uprave na predlog župana. Na tem mestu moramo opomniti, da mestni svet v preteklem obdobju navedenega ni določil.

2 Pravna ureditev lokalnih gospodarskih javnih služb v Republiki Sloveniji

V skladu z določilom prvega odstavka 140. člena Ustave Republike Slovenije /Ustava RS/ (Uradni list RS, št. 33/1991-I, 42/1997-UZ68, 66/2000-UZ80, 24/2003-UZ3a, 69/2004-UZ43, 69/2004-UZ43, 69/2004-UZ50, 68/2006-UZ121, 140, 143, 47/2013-UZ148, 47/2013-UZ90, 97, 99) 'spadajo v pristojnost občine zadeve, ki jih občina lahko ureja samostojno in ki zadevajo samo prebivalce občine'.

Omenjena določba prvega odstavka 140. člena Ustave RS poudarja avtonomijo lokalne skupnosti pri urejanju zadev lokalnega pomena. Občina v okviru ustave in zakonov samostojno ureja lokalne

zadeve javnega pomena, ki so določene z **Zakonom o lokalni samoupravi /ZLS/** (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 40/2012-ZUJF, 14/2015-ZUUJFO), s **področnimi zakoni** ter s **splošnimi akti občine (statutom, odloki)**.

Na podlagi navedenega določila 140. člena Ustave RS ter v skladu z določilom 21. člena veljavnega Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ '**občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena (izvirne naloge), ki jih določi s splošnim aktom ali so določene z zakonom**'. Tako občina '**za zadovoljevanje potreb svojih prebivalcev v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe**'.

V skladu z določilom 61. člena Zakona o lokalni samoupravo /ZLS/ '**občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom (lokalne javne službe)**'.

Opravljanje lokalnih javnih služb zagotavlja občina:

- neposredno v okviru občinske uprave,
- z ustanavljanjem javnih zavodov in javnih podjetij,
- z dajanjem koncesij,
- na drug način, določen v skladu z zakonom.

Način in oblike izvajanja gospodarskih javnih služb določa **Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (Uradni list RS, št. 32/1993, 30/1998, 30/1998-ZZLPP0, 127/2006-ZJZP, 38/2010-ZUKN, 57/2011-ORZGJS40).

V skladu z določilom 3. člena **Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/** (vrste gospodarskih javnih služb) so '**gospodarske javne službe republiške in lokalne in so lahko obvezne in izbirne**'. Obvezna gospodarska javna služba se določi z zakonom.

Način opravljanja republiške gospodarske javne službe predpiše Vlada Republike Slovenije z uredbo, **lokalna skupnost pa z odlokom** tako, da je zagotovljeno njeno izvajanje v okviru funkcionalno in prostorsko zaokroženih oskrbovalnih sistemov.

Tehnični, oskrbovalni, stroškovni, organizacijski in drugi standardi ter normativi za opravljanje gospodarskih javnih služb se urejajo s predpisi pristojnih ministrov.'

Ne glede na način izvajanja (opravljanja) gospodarske javne službe, režim dejavnosti ureja država oziroma **lokalna skupnost**. Glede na navedeno določilo 3. člena, Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ predvideva izdajo posebnega predpisa (**odlok lokalne skupnosti**) o načinu opravljanja lokalne javne službe, s katerim se uredijo: • pogoji za zagotavljanje in uporabo javnih dobrin, • viri financiranja in način njihovega oblikovanja (v tem okviru tudi cenovni režim), • pravice in obveznosti uporabnikov in • položaj infrastrukture, namenjene izvajanju javne službe. Omenjeno izhaja iz določila 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (način opravljanja), ki določa, da se '**s predpisom iz drugega odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (odlokom lokalne skupnosti)** za posamezno gospodarsko javno službo predpiše:

- **organizacijska in prostorska zasnova** njihovega opravljanja po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, gospodarskem javnem zavodu, javnem podjetju, na podlagi koncesije),
- **vrsta in obseg javnih dobrin ter njihova prostorska razporeditev,**
- **pogoji za opravljanje in uporabo javnih dobrin,**
- **pravice in obveznosti uporabnikov,**
- **viri financiranja gospodarskih javnih služb in način njihovega oblikovanja,**
- **vrsta in obseg objektov in naprav, potrebnih za opravljanje gospodarske javne službe, ki so lastnina republiške ali lokalne skupnosti ter del njihove javne lastnine, ki je javno dobro in varstvo, ki ga uživa ter**
- **drugi elementi pomembni za opravljanje in razvoj gospodarske javne službe.'**

S predpisom (odlokom) lokalne skupnosti se lahko uredijo vprašanja v zvezi z javno službo, ki so v javnem interesu, ne glede na to v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. Ta predpis naj bi tudi že

določal, v kakšni obliki se bo izvajala javna služba. V predpisu (odloku) lokalne skupnosti se torej uredijo vsa vprašanja, ki so zaradi javnega interesa pomembna pri gospodarski javni službi - gre torej za javnopravno regulacijo javne službe.

V skladu z drugim odstavkom 9. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (raba objektov in naprav) **'lahko lokalna skupnost predpiše pogoje in način javne, posebne in podrejene rabe objektov in naprav, namenjenih za izvrševanje lokalnih gospodarskih javnih služb'**.

V skladu z določilom 10. člena Zakona o gospodarskih javnih službah (subsidiarna uporaba zakona) pa se **'določbe zakona uporabljajo, če s posebnim zakonom posamezna vprašanja niso drugače urejena'**.

2.1 Lokalne gospodarske javne službe

2.1.1 Zakonska ureditev

Kot navedeno so lokalne gospodarske javne službe lahko obvezne in izbirne. Obvezna lokalna gospodarska javna služba se določi z zakonom, izbirno pa določi občina s svojim predpisom (odlokom). Na tem mestu je potrebno opomniti, da v teoriji in praksi, glede na možnost odločitve občine o tem, katere dejavnosti bodo podrejene posebnemu javnopravnemu režimu javne službe, ločimo dvoje vrst izbirnih gospodarskih javnih služb in sicer izbirne javne službe, ki jih kot takšne določi zakonodajalec z zakonom; v tem primeru se občina, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe odloči ali bo izbirno javno službo izvajala ali ne in izbirne javne službe, ki jih določi posamezna občina. V zvezi s to opredelitvijo se zastavlja vprašanje ali je, glede na zakonsko dikcijo (2. in 3. člen ZGJS), lahko (npr. s strani občine - z odlokom) določena kot izbirna gospodarska javna služba dejavnost, ki ni bila že pred tem z zakonom (kot to zahteva določilo 2. člena ZGJS) določena kot izbirna gospodarska javna služba. Iz dikcije 1. odstavka 3. člena Zakona o gospodarskih javnih službah, ki določa, da se obvezna gospodarska javna služba določi z zakonom, bi lahko sklepali tudi drugače - občina (ali država) bi lahko določila kot izbirno gospodarsko javno službo tudi dejavnost, ki pred tem še ni bila z zakonom določena kot izbirna gospodarska javna služba, seveda ob upoštevanju kriterijev iz 1. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je gospodarska javna služba dejavnost, s katero se zagotavljajo materialne javne dobrine kot proizvodi in storitve, katerih trajno in nemoteno proizvajanje v javnem interesu zagotavlja RS oziroma občina ali druga lokalna skupnost zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu. Na takšno razlago bi bilo mogoče sklepati tudi iz dikcije 61. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih sama določi in javnih služb, za katere je tako določeno z zakonom. Ob tem pa je potrebno upoštevati še določilo 5. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da je uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z obveznimi gospodarskimi javnimi službami, načeloma obvezna; uporaba javnih dobrin, ki se zagotavljajo z izbirnimi gospodarskimi javnimi službami pa načeloma neobvezna (razen, če zakon ali na njegovi podlagi izdan predpis oziroma odlok občine za posamezne primere ne določa drugače).

Glede na opisano nejasnost Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (neusklajenost med določilom 2. in 3. člena) je, ob teleološki razlagi zakonskih določil, potrebno izhajati iz ugotovitve, da pomeni določitev dejavnosti za gospodarske javne službe in posledično vzpostavitev posebnega, javnopravnega režima teh dejavnosti tako velik poseg v ustavno načelo gospodarske pobude (74. člen Ustave RS), da lahko samo zakon 'izvzame' določeno (gospodarsko) dejavnost iz sfere zasebnega in ko, z vzpostavitvijo režima javne službe 'prenese' v sfero javnega kot izbirno gospodarsko javno službo. Tako razlago pa dopušča tudi navedeni 61. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, pri čemer določba tega člena, ki določa, da *'občina zagotavlja opravljanje javnih služb, ki jih v skladu z zakonom določi s svojim splošnim aktom'*, ne pomeni, da občina z odlokom vzpostavi režim gospodarske javne službe nad določeno dejavnostjo, temveč da lahko z odlokom določi, da se bodo na njenem območju opravljal tudi določene gospodarske javne službe, ki jih je zakon določil kot 'izbirne' lokalne gospodarske javne službe. Občina mora torej zagotoviti opravljanje tistih javnih služb, ki so z zakonom določene kot obvezne gospodarske javne službe, medtem ko se glede izbirnih javnih služb (določenih z zakonom) prosto odloča.

Ob tem pa je potrebno opozoriti, da bi nasprotna razlaga (da torej občina lahko določi kot gospodarsko javno službo katerokoli tržno dejavnost, ki izpolnjuje kriterije 1. člena ZGJS) lahko pripeljala do situacije, v kateri bi v nekaterih občinah določene dejavnosti bile javne službe, v drugih pa bi se iste dejavnosti opravljale kot tržne dejavnosti. Takšna situacija bi pa bila nedopustna tudi z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom (14. člen Ustave RS) in določbe 15. člena Ustave RS, ki določa, da je mogoče samo z zakonom predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine ter tudi s stališča pravne varnosti državljanov (oziroma občanov).

Nasprotno stališče pa lahko zasledimo v praksi Ustavnega sodišča RS, ki je v svoji odločbi št. U-I-49/95 (Uradni list RS, št. 24/99) v para. 8 navedlo, *'da se obvezne gospodarske javne službe določijo z zakonom, kar pomeni, da sta to vrsto javnih služb Vlada oziroma lokalna skupnost dolžni zagotavljati na podlagi samega zakona. Dejavnosti, ki z zakonom niso opredeljene kot obvezne gospodarske javne službe, se lahko določijo kot izbirne. Iz navedenega izhaja, da lahko Vlada oziroma lokalna skupnost sami odločata, ali se bodo poleg dejavnosti, ki so obvezne javne službe, kot javna služba opravljale še kakšne druge dejavnosti, če so seveda izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 1. člena ZGJS.'*

Izhajajoč iz slednjega primera je tako odločitev o dejavnosti izbirne gospodarske javne službe v pristojnosti vlade, kadar gre za republiške in v pristojnosti samoupravne lokalne skupnosti, kadar gre za lokalne gospodarske javne službe. Ob navedenem pa moramo omeniti še določilo 4. člena veljavnega Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki je določil, da lahko vlada na podlagi pooblastila iz zakona z uredbo oziroma samoupravna lokalna skupnost (občina) z odlokom predpiše, da se poleg proizvodov in storitev, katerih trajno in nemoteno proizvodnjanje v javnem interesu zagotavlja Republika Slovenija zaradi zadovoljevanja javnih potreb, kadar in kolikor jih ni mogoče zagotavljati na trgu, zagotavljajo še drugi proizvodi in storitve na način in v oblikah, ki jih Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ določa za gospodarske javne službe, kadar:

- a. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje nalog iz njene pristojnosti,
- b. so takšne dejavnosti pogoj za izvrševanje gospodarskih, socialnih ali ekoloških funkcij države oziroma lokalne skupnosti,
- c. republika ali lokalna skupnost prevzame subsidiarno sanacijsko odgovornost (4. člen ZGJS).

Z navedenim je zakonodajalec dejansko sprejel kriterije, na podlagi katerih bi lahko občine samostojno določile gospodarske dejavnosti v katerih je prisoten javni interes in uredile celokupnost pravnih razmerij v zvezi z izvajanjem dejavnosti gospodarske javne službe v skladu z zakonom. Seveda pa moramo na tem mestu ponovno opomniti na ustavno omenjeno omejitev svobodnega določanja gospodarskih dejavnosti v katerih je prisoten javni interes. Svoboda odločitve je v danem primeru omejena z svobodo gospodarske pobude, določeno v prvem odstavku 74. člena Ustave RS. Ustavno zagotovljena svobodna gospodarska pobuda obsega na eni strani svobodo vsakršne odločitve o opravljanju gospodarske dejavnosti, kar pomeni, da je ustavno zagotovljeno svobodno sprejemanje gospodarskih odločitev na podjetniški ravni na drugi strani pa omejuje nosilce oblasti (tudi občine), da bi izvajanje neke gospodarske dejavnosti prosto podredile posebnemu javnopravnemu režimu javne službe in jo izvzele iz sistema delovanja tržnih zakonitosti. Dopustno omejitev svobodne gospodarske pobude predstavlja vzpostavitev pravne ureditve, ki temelji na ustavni določbi tretjega odstavka navedenega 74. člena Ustave RS, da se gospodarske dejavnosti ne smejo izvajati v nasprotju z javno koristjo.¹ Javna korist na gospodarskem področju je pravni standard, ki ga Ustava RS ne pojasnjuje. Ker pa preširoko razumevanje javne koristi ne bi bilo skladno z Ustavo RS, je na tem mestu potrebno sprejeti legalitetno načelo, po katerem je v nasprotju z Ustavo RS tako izvajanje gospodarske dejavnosti, ki je v nasprotju z načeli ustavne ureditve. Po tem stališču pa se ni potrebno sklicevati na pravni standard, kadar sama zakonodaja konkretizira pojem javne koristi oziroma prepoveduje določena ravnanja.²

¹ Tako Ustavno sodišče RS v obrazložitvi odločbe (para. 8) št. U-I-49/95 (Uradni list RS, št. 24/1999).

² Ustavno sodišče RS je npr. v zadevi v zvezi z opravljanjem dimnikarske dejavnosti (ki je po veljavnem ZVO-1 državna (republiška) javna služba) glede vsebine pojma *javna korist* zapisalo: *'Po 74. členu je gospodarska pobuda svobodna, vendar pa se gospodarska dejavnost ne sme izvajati v nasprotju z javno koristjo. Vsebina in meje javne koristi so razvidne iz zakonske ureditve posameznega področja.'*

Glede na navedeno med obvezne lokalne gospodarske javne službe (določene z zakonom), ki jih v javnem interesu zagotavlja občina zaradi zadovoljevanja javnih potreb (1., 3. člen ZGJS)) štejemo javne službe s področja:

1. **varstva okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/** (Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 49/2006-ZMetD, 66/2006 Odl.US: U-I-51/06-10, 33/2007-ZPNačrt, 57/2008-ZFO-1, 70/2008, 108/2009, 108/2009-ZPNačrt-A, 48/2012, 57/2012, 92/2013), ki ureja varstvo okolja pred obremenjevanjem in čigar namen je spodbujanje in usmerjanje takšnega družbenega razvoja, ki omogoča dolgoročne pogoje za človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter ohranjanja biotske raznovrstnosti, v prvem odstavku 149. členu določa, da 'so obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja:

1. oskrba s pitno vodo,
2. odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode,
3. zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov,
4. obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov,
5. odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov in
6. urejanje in čiščenje javnih površin.'

V skladu z določilom četrtega odstavka navedenega 149. člena **zagotovi občina** izvajanje navedenih javnih služb skladno s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe.

Ob navedenem so občine zavezane upoštevati tudi predpis vlade, ki ga ta izda na podlagi izvršilne klavzule, določene v tretjem odstavku 149. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/. V navedenem predpisu vlada podrobneje predpiše: • vrste dejavnosti, komunalnih odpadkov in nalog, ki se izvajajo v okviru javnih služb iz prvega odstavka 149. člena ZVO-1; • metodologijo za oblikovanje cen, oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne, organizacijske ter druge ukrepe in normative za opravljanje javnih služb iz prvega odstavka 149. člena ZVO-1 (149. člen ZVO-1).

Poleg navedenega pa lahko občina na podlagi določila petega odstavka 97. člena Zakona o varstvu okolja /ZVO-1/ 'neposredno ali kot lokalno gospodarsko javno službo zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja, zbrane podatke pa mora brezplačno posredovati ministrstvu pristojnemu za varstvo okolja.'

2. **občinskih javnih cest: Zakon o cestah /ZCes-1/** (Uradni list RS, št. 109/2010, 48/2012, 36/2014-Odl US) določa obvezno gospodarsko javno službo rednega vzdrževanja javnih cest, ki obsega vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega sveta ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah. Način izvajanja gospodarske javne službe rednega vzdrževanja oobčinskih cest določi občina.
3. **zaščite živali: Zakon o zaščiti živali /ZZZiv/** (Uradni list RS, št. 38/2013-UPB3), ki ureja odgovornost ljudi za zaščito živali (1. člen ZZZiv) v 27. členu določa, da 'se zapuščenim živalim zagotovi pomoč, oskrba in namestitev v zavetišču.

Zagotovitev zavetišča pa je lokalna zadeva javnega pomena, ki se izvršuje kot javna služba, pri čemer mora biti na vsakih 800 registriranih psov v občini zagotovljeno eno mesto v zavetišču.

Imetnik zavetišča je lahko občina oziroma vsaka fizična ali pravna oseba, ki izpolnjuje predpisane pogoje.

Izpolnjevanje predpisanih pogojev za začetek delovanja zavetišča ugotavlja upravni organ pristojen za veterinarstvo v upravnem postopku.'

V skladu z določilom 28. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča opravlja naslednje naloge:

- sprejema prijave o zapuščenih živalih,
- zagotavlja potrebno veterinarsko pomoč zapuščenim živalim,
- zagotavlja ulov, prevoz, namestitvev in oskrbo zapuščenih živali v zavetišču,
- skrbi za iskanje skrbnikov teh živali oziroma prodajo ali oddajo živali novim skrbnikom,
- skrbi za ažurno vodenje registra psov, ki ga enkrat letno posreduje lokalni skupnosti.'

V skladu z določilom 33. člena Zakona o zaščiti živali /ZZZiv/ 'imetnik zavetišča pridobi sredstva za vzpostavitev zavetišča iz naslednjih virov:

- proračuna lokalne skupnosti,
- proračuna Republike Slovenije za gradbena dela in opremo, vendar največ do višine 50% njihove dejanske vrednosti, če je investicija v skladu s pogoji, ki jih predpiše minister,
- drugih virov (darila, donacije, ipd.).

4. **linijski prevoz v cestnem prometu: Zakon o prevozih v cestnem prometu /ZPCP-2/** (Uradni list RS, št. 131/2006, 5/2007 – popr., 123/2008, 28/2010, 49/2011, 40/2012– ZUJF, 57/2012 in 39/2013), ki določa pogoje in način opravljanja prevozov potnikov in potnic in blaga v notranjem in mednarodnem cestnem prometu, v šestem odstavku 53. člena določa, da je linijski prevoz v mestnem prometu v mestnih občinah, ki imajo več kot 100.000 prebivalcev, se obvezno opravlja kot lokalna gospodarska javna služba.

Med izbirne lokalne gospodarske javne službe (določene z zakonom), ki jih v javnem interesu zagotavlja občina zaradi zadovoljevanja javnih potreb (1., 3. člen ZGJS) pa štejemo javne službe s področja:

1. **pokopališke in pogrebne dejavnosti: Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč /ZPPDUP/** (Uradni SRS, št. 34/1984, SFRJ, št. 83/1989, RS, št. 26/1990, SRS, št. 5/1990, RS, št. 17/1991-I, 10/1991, 13/1993, 66/1993, 66/2000 Odl.US: U-I-48/97-12, 61/2002 Odl.US: U-I-54/99-14, 110/2002, 2/2004) določa, da je pokopališka in pogrebna dejavnost ter urejanje pokopališč **komunalna dejavnost posebnega družbenega pomena**. Kot določa Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti ter o urejanju pokopališč /ZPPDUP/, opravljajo pokopališko in pogrebno dejavnost in urejajo pokopališča komunalne organizacije in krajevne skupnosti (občine) (3. člen ZPPDUP).
2. **oskrbe z energijo: Energetski zakon /EZ-1/** (Uradni list RS, št. 17/2014) določa, da je dejavnost operaterja distribucijskega sistema izbirna lokalna gospodarska javna služba, ki obsega: • izvajanje distribucije; • varno, zanesljivo in učinkovito obratovanje in vzdrževanje distribucijskega sistema v ekonomsko sprejemljivih pogojih, z obveznim upoštevanjem varovanja okolja in energetske učinkovitosti; • razvoj distribucijskega sistema ob upoštevanju predvidenih potreb uporabnikov sistema ter zahtev varnega in zanesljivega obratovanja sistema; • zagotavljanje dolgoročne zmožljivosti distribucijskega sistema, da omogoča razumne zahteve za priključitev na sistem in dostop do njega; • zagotavljanje zanesljivosti dobave zemeljskega plina z ustrezno zmožljivostjo in zanesljivostjo omrežja; • zagotavljanje potrebnih podatkov uporabnikom sistema, da lahko učinkovito uveljavljajo dostop do sistema in njegovo uporabo (218. člen EZ-1). Ob navedenem se lahko kot izbirna lokalna gospodarska javna služba dejavnost distribucije toplote in dejavnost distribucije drugih energetskih plinov (283. člen EZ-1).
3. **varstva pred požarom: Zakon o varstvu pred požarom /ZVPoz/** (Uradni list RS, št. 3/2007-UPB1, 9/2011, 83/2012), ki ureja sistem varstva pred požarom v 3. členu določa dejavnost, ki jo opravljajo gasilske enote kot obvezno javno službo, ob tem pa lahko občine določijo dejavnosti varstva pred požarom, ki se opravljajo kot neobvezne (izbirne) javne službe.

4. **upravljanja s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti: Zakon o plovbi po celinskih vodah /ZPCV/** (Uradni list RS, št. 30/2002), ki ureja varnost plovbe po celinskih vodah v 14. členu določa, da je upravljanje s pristanišči oziroma vstopno-izstopnimi mesti izbirna gospodarska javna služba. Občina lahko s splošnim aktom podeli koncesijo za upravljanje s pristanišči ter vstopno-izstopnimi mesti. Za podelitev koncesije se smiselno uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo gospodarske javne službe.
5. **prevoz potnikov po žičniških napravah: Zakon o žičniških napravah za prevoz oseb /ŽŽNPO/** (Uradni list RS, št. 126/2003, 56/2013, 33/2014), ki ureja pogoje javnega prevoza oseb po žičniških napravah in gospodarske javne službe tega prevoza v 38. členu določa, da lahko lokalna skupnost (občina) določi, da se javni prevoz potnikov po žičniških napravah opravlja kot izbirna lokalna gospodarska javna služba. Občina lahko določi, da se javni prevoz potnikov kot javna služba opravlja po naslednjih žičniških napravah: 1. žičniških napravah, razen vlečnic, na območju mesta; 2. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo nadaljevanje ali povezavo linijskega prevoza v mestnem prometu, in 3. žičniških napravah, razen vlečnic, ki pomenijo edino ali nujno dodatno povezavo z naseljenim območjem na gori, ali sicer težko dostopnim območjem. V predpisu, s katerim občina določi javno službo, mora določiti tudi žičniške naprave, na katerih se opravlja javna služba oziroma lokacije teh naprav, ki so infrastruktura javne službe.
6. **monitoring stanja okolja: Zakon o varstvu okolja /ZVO-1/** v 97. členu določa, da lahko občina neposredno ali kot lokalno gospodarsko javno službo zagotavlja podrobnejši ali posebni monitoring stanja okolja, zbrane podatke pa mora posredovati ministrstvu.
7. **geodetska dejavnost: Zakon o geodetski dejavnosti /ZGeoD-1/** (Uradni list RS, št. 77/2010) v 35. členu določa, da lokalno geodetsko službo zagotavlja samoupravna lokalna skupnost. Lokalna geodetska skupnost obsega vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje katastrov gospodarske infrastrukture ter posredovanje podatkov o omrežjih in objektih gospodarske infrastrukture v zbirni kataster gospodarske infrastrukture, lahko pa tudi vzpostavitev, vodenje in vzdrževanje podatkov v bazi topografskih podatkov ter druge naloge lokalnega pomena. Organizira se lahko v okviru občinske uprave ali skupne občinske uprave, lahko pa jo samoupravna lokalna skupnost poveri geodetskemu podjetju s koncesijo. Koncesija se podeli po posotopku in na način, ki ga določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe.

2.1.2 Oblike zagotavljanja gospodarskih javnih služb

Občina lahko v skladu z določilom 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ zagotovi opravljanje gospodarskih javnih služb v naslednjih oblikah: 1. režijskem obratu, 2. javnem gospodarskem zavodu, 3. javnem podjetju ali 4. s podelitvijo koncesije.

2.1.2.1 Režijski obrat

Občina lahko zagotovi izvajanje gospodarske javne službe v obliki režijskega obrata, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. Režijski obrat se organizira kot organizacijska enota uprave oziroma službe občine. Organiziran je lahko kot samostojen ali nesamostojen režijski obrat. Organizacijo in delovno področje režijskega obrata pa določi občinski svet v okviru organizacije in delovnega področja občinske uprave na predlog župana. Zakon o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ izrecno določa, da režijski obrat ni pravna oseba (17. člen ZGJS).

2.1.3 Financiranje gospodarskih javnih služb

Gospodarske javne službe naj bi se načeloma financirale z zaračunavanjem storitev, ki jih plačujejo uporabniki javnih dobrin na podlagi vnaprej določenih tarif, taks, nadomestil ali povračil. Cene proizvoda ali storitve se oblikujejo in določajo na način in po postopku, ki ga določa zakon ali odlok lokalne skupnosti. Cene se lahko določijo diferencirano po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah ter rednosti njihove uporabe. Cene se lahko tudi

subvencionirajo, pri čemer se z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, določita tudi višina in vir subvencij. Tudi subvencije so lahko diferencirane po kategorijah uporabnikov in količini porabljenih ali nujenih javnih dobrinah.

Gospodarske javne službe, s katerimi se zagotavljajo javne dobrine, katerih uporabniki niso določljivi ali katerih uporaba ni izmerljiva pa se financirajo iz sredstev proračuna.

Poleg navedenega pa lahko lokalna skupnost za financiranje lokalnih gospodarskih javnih služb predpiše tudi davek v skladu s predpisi, ki urejajo financiranje javne porabe in nalog lokalnih skupnosti.

Na tem mestu moramo opomniti, da morajo vsi izvajalci gospodarskih javnih služb voditi računovodstvo v skladu z računovodskimi standardi tako, da je možen stalen nadzor nad finančnim poslovanjem izvajalcev gospodarskih javnih služb. Izvajalci, ki imajo status pravne osebe, morajo imeti revidirane letne računovodske izkaze v skladu z zakonom. Pri reviziji se ugotavljajo zlasti namenskost, učinkovitost in racionalnost uporabe proračunskih sredstev.

2.1.4 Varstvo uporabnikov javnih dobrin

Za posamezno ali več gospodarskih javnih služb morajo občine ustanoviti telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin. Omenjena telesa sestavljajo predstavniki uporabnikov javnih dobrin. Telesa dajejo pripombe in predloge v zvezi z izvajanjem gospodarskih javnih služb pristojnim organom lokalne skupnosti, ki so jih dolžni o svojih stališčih in ukrepih obvestiti. Sestavo, delovno področje ter podrobnejše pravice telesa za varstvo uporabnikov javnih dobrin pa določi akt o njegovi ustanovitvi, s katerim se določi tudi organ, ki opravlja zanj administrativno strokovna opravila.

3 Predlog

Mestnemu svetu Mestne občine Maribor predlagam v sprejem z zakonodajo usklajeno besedilo Odloka o organizaciji in nalogah režijskega obrata v Mestni občini Maribor.

dr. Andrej Fištravec, župan

Na podlagi določil 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/2007-UPB2, 76/2008, 79/2009, 51/2010, 40/2012-ZUJF), 6. in 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ (Uradni list RS, št. 30/1998-ZZLPP, 127/2006-ZJZP, 38/2010-ZUKN, 57/2011-ORGJS40), 10. člena Odloka o lokalnih gospodarskih javnih službah v Mestni občini Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 11/2012-uradno prečiščeno besedilo, 9/2012, 11/2013, 25/2014, 12/2014) in 23. člena Statuta Mestne občine Maribor (Medobčinski uradni vestnik, št. 10/2011, 8/2014) je Mestni svet Mestne občine Maribor na svoji seji, dne ... sprejel

Obrazložitev:

V skladu z določilom 29. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ je občinski (mestni) svet najvišji organ odločanja o vseh zadevah v okviru pravic in dolžnosti občine. V okviru svojih pristojnosti občinski svet sprejema odloke in druge občinske akte. Na tem mestu moramo opomniti na določilo 6. člena in 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. V skladu z določilom 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe v režijskem obratu, kadar, bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo. 17. člen Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ pa v prvem odstavku določa, da se režijski obrat organizira kot nesamostojen ali kot samostojen režijski obrat po predpisih, ki določajo upravo oziroma službe lokalnih skupnosti.

**Odlok
o organizaciji in nalogah režijskega obrata v Mestni občini Maribor**

1 Splošne določbe

**1. člen
(uporaba izrazov)**

V tem odloku uporabljeni izrazi v slovnični obliki za moški spol se uporabljajo kot nevtralni za ženski in moški spol.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil veljavnega Zakona o enakih možnostih žensk in moških /ZEMŽM/ in Zakona o uresničevanju načela enakega obravnavanja /ZUNEO/, ki zahtevajo dosledno uporabo izrazov, ki se nanašajo na osebe v ženski in moški jezikovni spolni obliki.

**2. člen
(vsebina odloka)**

S tem odlokom Mestna občina Maribor (v nadaljevanju: mestna občina) organizira režijski obrat kot svojo notranjo samostojno organizacijsko enoto mestne uprave ter določa njegove naloge.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa vsebina tega odloka. Na tem mestu je potrebno opomniti, da se lahko v skladu z določilom prvega odstavka 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ režijski obrat organizira kot nesamostojen oziroma samostojen režijski obrat. Edina razlika med samostojnim in nesamostojnim režijskim obratom je v tem, da nesamostojen režijski obrat vodi direktor občinske uprave v skladu s predpisi, ki urejajo občinsko upravo, samostojni občinski obrat pa vodi uradnik na položaju, v skladu s predpisi, ki urejajo status javnih uslužbencev.

**3. člen
(pravna subjektiviteta režijskega obrata)**

Režijski obrat ni pravna oseba.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določilom drugega odstavka 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da režijski obrat ni pravna oseba.

2 Organizacija in naloge režijskega obrata

4. člen (organizacija)

- (1) Režijski obrat je samostojna organizacijska enota mestne uprave.
(2) Režijski obrat vodi vodja režijskega obrata, ki ga imenuje župan občine.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 17. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se režijski obrat organizira kot samostojen ali kot nesamostojen režijski obrat.

Z besedilom drugega odstavka je določeno, kdo vodi režijski obrat.

5. člen (naloge režijskega obrata)

Režijski obrat opravlja dejavnosti lokalnih gospodarskih javnih služb na območju mestne občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila pete alineje drugega odstavka 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občina v okviru svojih pristojnosti ureja, upravlja in skrbi za lokalne javne službe.

4 Dejavnost režijskega obrata

6. člen (dejavnost)

V okviru režijskega obrata se opravljajo lokalne gospodarske javne službe, za katere je tako določeno z odloki, s katerimi mestna občina določi način opravljanja posamezne lokalne gospodarske javne službe.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 3. in 7. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da se z odlokom, s katerim se določi način opravljanja lokalne gospodarske javne službe določi tudi organizacijska in prostorska zasnova opravljanja posamezne gospodarske javne službe po vrstah in številu izvajalcev (v režijskem obratu, javnem gospodarskem zavodu, javnem podjetju, z dajanjem koncesij).

5 Financiranje in vodenje računovodstva režijskega obrata

7. člen (viri financiranja)

Režijski obrat se financira:

- iz plačil uporabnikov storitev javne službe,
- iz proračuna občine,
- iz drugih virov določenih z zakonom ali odlokom občine.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil 59. in 60. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/. V skladu z določilom 59. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ uporabniki za uporabo javnih dobrin, ki so glede na posameznega uporabnika ali glede na določljive skupine uporabnikov izmerljive, plačujejo ceno proizvoda ali storitve, ki je lahko tudi v obliki tarife, takse, nadomestila ali povračila. Navedene cene se lahko subvencionirajo. Z aktom, s katerim se določi subvencioniranje, se določita tudi višina in vir subvencij. Sredstva za subvencije pa se zagotovijo v proračunu občine (60. člen ZGJS).

8. člen
(vodenje računovodstva)

Režijski obrat vodi ločeno računovodsko evidenco po načelih, ki veljajo za gospodarske družbe.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 66. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da vodi režijski obrat ločeno računovodsko evidenco, ki omogoča obračun stroškov, odhodkov in prihodkov po načelih, ki veljajo za gospodarske službe. Ta načela vsebuje Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/ v 67. členu z naslovom "Splošna pravila računovodenja".

5 Končna določba

9. člen
(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok začne veljati petnajsti (15) dan po objavi v Medobčinskem uradnem vestniku.

Številka:

Datum:

Občina ...
..., župan/ja

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statuta in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu (npr. Uradnem glasilu slovenskih občin).